

Ez év júniusában Pápán, a Jókai Mór Városi Könyvtárban megnyílt egy Európai Információs alPont a Külügyminisztérium hálózatához tartozó, a veszprémi Megyei Könyvtárban működő Európai Információs Ponthoz kapcsolódóan. A megnyitót követő tanácskozáson megpróbáltam összefoglalni a nyilvános könyvtáraknak az európai integrációban betöltött, betölthető, betöltendő szerepét. Az alábbiakban vázolom az előadás mondanivalóját. – K. Á.

Miért a könyvtár?

A könyvtárak bekapcsolódása az európai integráció folyamatába

Miért lehet a könyvtár ideális helyszíne az európai uniós információknak, információszolgáltatásnak?

- A könyvtár a kultúra, a tanulás, az információhoz való hozzájutás elsődleges színtere és állampolgár-közelsége;
- szakmai és humán felkészültség;
- infrastrukturális háttér;
- folyamatos kommunikáció a döntéshozókkal, az önkormányzatokkal és a véleményformáló médiával;
- szoros könyvtárközi együttműködés nemzeti és nemzetközi szinten.

Tennivalóink / Jövő a jelenben

Melyek a magyar könyvtárügy lehetséges tennivalói annak érdekében, hogy tevőlegesen bekapcsolódhasson az integrációs folyamatba?

- Szakmai felkészülés és felkészítés az Európai Unióhoz való csatlakozásra.
- Együttműködésen alapuló vállalkozások:
 - pl. osztott katalógizálás,
 - pl. lelőhely-nyilvántartás.
- Szakmai érdekképviselet fejlesztése.
- Képzés, továbbképzés a könyvtárosképzés valamennyi szintjén:
 - tematikus kurzusok,
 - folyamatos továbbképzés.
- Rendezvények, látogatások, szemináriumok rendezése.
- Ismertetések, cikkek, segédanyagok megjelenítése:
 - a helyi sajtóban,
 - szakmai lapokban.

*A pápai alpont lehetőségei, feladatai**

Pápa kistérségi központ. Veszprémben három hivatalos európai uniós hálózat is jelen van (Európai Dokumentációs Központ, Európai Tanulmányok Központja, Európai Információs Pont), ezek egyikével sem kell, s nem is lehet versenyeznie az új alpontnak. Amit viszont ki kell használnia, az a város kistérségi központi szerepe. A városban eddig semmiféle uniós szolgáltatás, rendezvény stb. nem volt, ami még fontosabbá teszi az új alpont szerepét. Vállalhatja a város „európai integrációs életének” az elindítását. Az új könyvtári szolgáltatásra építve rendezvényekkel, klubokkal, kiadványokkal segítheti Pápa bekapcsolódását az uniós felkészülésbe. Az *európai integrációs tevékenységek* legfontosabb *célcsoportjai* a következők lehetnek:

- *Önkormányzat, köztisztviselők:* európai ismeretekre, információra, folyamatos képzésre mindenekelőtt a köztisztviselői rétegnek van szüksége, hiszen jórészt tőle függ most is és a jövőben is az ország „európai” működése. A könyvtár nemcsak helyet adhat a köztisztviselői képzéseknek, hanem speciális szolgáltatásokkal is segítheti az önkormányzat munkáját (pl. jogszabályokkal való ellátás, segítségnyújtás testvérvárosi kapcsolatok kiépítéséhez). Ez a fajta munka az önkormányzattal együttműködve segítheti a város külső kommunikációját is: hazai és nemzetközi kapcsolatai révén, vagy közös kiadványokkal hozzájárulhat a város megismertetéséhez, befektetők toborzásához stb.

* A címben Pápa szerepel ugyan, de a példa valamennyi közművelődési könyvtár számára mintául szolgálhat.

- **Vállalkozók:** ők azok, akiket már szinte minden napjaikban érinti az uniós csatlakozás. A jogszabályoktól kezdve a szabványokon át a pályázatokig minden fontos a számukra, ami segítheti az európai piacra való betörésüket és bennmaradásukat. Információt igényelnek az EU tagországokban való szabad munkavállalás, a cégalapítás stb. kérdéseivel kapcsolatban, s napi szinten akarják ismerni a magyar vállalkozók számára is elérhető különféle pályázatokat, tendereket. Hasznos lehet egy európai vállalkozói klub megalakítása, amely folyamatos kapcsolatot teremt a szakértőkkel való találkozásra is.
- **Média:** nagyon fontos, hogy a média képviselőihez – mint a legfőbb véleményformálókhoz – eljuttassuk a legfrissebb uniós híreket. Természetesen nem a könyvtár elsődleges feladata, hogy brüsszeli információval lássa el az újságírókat, de sajtófigyeléssel, az adatbázisok használatával, háttéranyagokkal segítheti munkájukat. Elengedhetetlen, hogy rendszeresen tájékoztassa őket saját tevékenységéről, rendezvényeiről is.
- **Diákok, oktatók:** Pápa történelmi diákváros. Ma már az oktatás valamennyi szintjén megjelennek az uniós ismeretek, oktatók és diákok egyaránt igénylik a tájékoztatókat, kiadványokat, újdonságokat. A könyvtárak hagyományos, az oktatásnak nyújtott szolgáltatásai közé fel lehet venni az európai, euroatlanti integráció témakörét is. Támogathatjuk továbbá az ún. Európai Tantermek (Classrooms for Europe) létrehozását is az általános és középiskolákban.

Szolgáltatások:

- Dokumentumellátás (magyar és idegen nyelven, a tájékoztató kiadványoktól a szakirodalomig).
- Információs szolgáltatás (friss hírek, információk, tenderek, általános kérdések, témafigyelés).
- Adatbázis-hozzáférés (az Európai Unióval kapcsolatos hazai és nemzetközi weboldalak, a közösségi adatbázisok folyamatos elérésének biztosítása).
- Pályázatfigyelés.
- Partnerkeresés (vállalkozók, civil szervezetek, könyvtárak stb. számára partnerek felkutatása a közös pályázatokhoz, programokhoz, jövőbeli üzleti kapcsolatokhoz).

Rendezvények:

- Kiállítások (az EU történetéről, intézményeiről, gyermekrajzokból stb.).
- Vetélkedők az iskolák bevonásával.
- Európa Nap.
- Képzések (más intézményekkel együttműködésben a könyvtár szervezője vagy helyszíne

lehet különböző uniós képzéseknek, tanfolyamoknak, előadásoknak stb.).

Ha a fentiek kapcsán bárkinek gondolata, észrevétele támad, vagy konkrét tapasztalatokról tud beszámolni, kérem, keressen meg. Szeretném, ha a közeljövőben folyamatosan bemutatnánk a könyvtárakban működő európai uniós szolgáltatók elképzeléseit, tapasztalatait. – *Koreny Ágnes*

Közművelődési könyvtárakban működő európai uniós szolgáltatók*

- **Békéscsabai Megyei Könyvtár
Európai Információs Pont**
5601 Békéscsaba, Derkovits sor 1.
Tel./Fax: 66/454-354
E-mail: eupont@bmk.hu
- **Katona József Megyei Könyvtár
Európai Információs Pont**
6000 Kecskemét, Piaristák tere 8.
Tel.: 76/500-555 Fax: 76/500-560
E-mail: elp@kjm.k.hu
- **Veszprémi Megyei Könyvtár
Európai Információs Pont**
8200 Veszprém, Komakút tér 3.
Tel./Fax: 88/411-204
E-mail: cip@vpmegye.hu
- **Nyíregyháza / Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár
Európai uniós információs szolgáltatás**
4400 Nyíregyháza, Szabadság tér 2.
- **Orosháza / Justh Zsigmond Városi Könyvtár**
5900 Orosháza, Dózsa Gy. út 7.
Tel.: 68/412-012 Fax: 68/412-384
- **Sarkad / Városi Könyvtár**
5720 Sarkad, Piac tér 1.
Tel.: 66/375-380 Fax: 66/375-300
E-mail: sarkad.konyvtar@bekesnet.hu
- **Szarvas / Városi Könyvtár**
5540 Szarvas, Szabadság u. 28.
Tel.: 66/312-745
E-mail: konyvtar@sarkad.hu
- **Pápa / Jókai Mór Városi Könyvtár**
8500 Pápa Várkastély, Fő tér 1.
- **Gyula / Mogyoróssy János Városi Könyvtár**
5700 Gyula, Városház u. 13.
- **Gyöngyös / Városi Könyvtár**
Gyöngyös, Fő tér 10.
Tel.: 37/311-883
- **Heves / Városi Könyvtár**
Heves, Erzsébet tér 8.
Tel.: 36/346-457
- **Füzesabony / Városi Könyvtár**
Füzesabony, Rákóczi F. u. 52.
Tel.: 36/341-928

*Kérek mindenkit, hogy ha tud további könyvtárakról, ahol hivatalos vagy önálló kezdeményezésére európai uniós szolgáltatás működik, értesítsen róla a következő e-mail címen: agnes.koreny@delhun.cec.eu.int.

Mit is jelent?

„luxemburgi országok”, „luxemburgi csoport”, „5+1”: az uniós csatlakozásra váró azon országok, melyekkel az Európai Tanács luxemburgi csúcstalálkozójának döntése értelmében 1998. március 31-én megkezdődtek a csatlakozási tárgyalások (Lengyelország, Magyarország, Csehország, Észtország, Szlovénia, Ciprus); „helsinki országok”, „helsinki csoport”: azon felvételre váró országok csoportja, amelyekkel 2000. június 14-én, a portugál elnökség alatt kezdte meg a csatlakozási tárgyalásokat az EU és 15 tagországa (Románia, Bulgária, Litvánia, Lettország, Szlovákia, Málta)

A CECUP program folytatásáról röviden

Mint arról már hírt adtunk, a CECUP (Central European Copyright User Platform) program várhatóan CELIP (Central and Eastern European Licensing Information Platform) néven folytatódik a jövőben. Az EBLIDA által az Európai Bizottsághoz benyújtott pályázatot rendkívül magasra értékelte a szakértői csoport. Általános vélemény volt, hogy a program alulfinanszírozott, s jelentős fejlesztéseket kell tenni financiálisan is a program menedzsmentjének és koordinálásának területén. Az EBLIDA és az Európai Bizottság között várhatóan szeptember 1-jén folytatódnak a tárgyalások a programról.

Új, ingyenes, nyilvános hozzáférés az Európai Unió Tanácsának dokumentum-nyilvántartásához

A tanács hivatalos dokumentumainak regisztere, mely 1999. január 1-jétől tartalmazza a dokumentumok referenciáit, ingyenesen kereshető az intézmény weboldalán: <http://register.consilium.eu.int/utfregister/frames/introfsEN.htm>. A regiszterben megtalálható dokumentumok nyilvánosságra hozataluk után meg is rendelhetők a tanács információs szolgálatától.

Közvélemény-kutatási eredmények**Eurobarometer 53. szám**

Július 24-én sajtóközleményben ismertette az Európai Bizottság a legutolsó Eurobarometer köz-

vélemény-kutatási eredményének legfontosabb pontjait. A több mint 16 000 európai állampolgárral április-május folyamán készült felmérést szeptemberben teszik közzé teljes terjedelmében. A sajtóközleményből kitűnik, hogy a megkérdezettek csupán 27%-a számára jelent prioritást az EU bővítése, ez a tavalyi év végi felmérés eredményéhez képest pusztán 1%-nyi emelkedést jelent. A bővítést leginkább a dánok (57%) és a görögök (53%) támogatják, míg legkisebb arányban (20%) a német állampolgárok nyilatkoztak pozitívan e kérdérről. Az eddig nyilvánosságra került adatokat a következő weboldalon lehet megtalálni: <http://europa.eu.int/comm/dg10/epo>

A Szonda Ipsos felmérése a magyar állampolgárok uniós felkészültségéről

A Külügyminisztérium Integrációs Államtitkársága felkérésére a Szonda Ipsos felmérést készített ez év januárjában a magyar társadalom ismereteiről, véleményéről az Európai Unióval, valamint Magyarország csatlakozásával kapcsolatban. Az integrációs ismereteket tekintve megállapítható, hogy nagyok a hiányok az EU-val és a csatlakozással kapcsolatos általános alapismeretek (az EU tagországai, tagjelölt országok, tárgyaló országok stb.), valamint az integrációs szervezetre vonatkozó speciális ismeretek (pl. közös pénz, közös útlevel, hivatalos nyelvek) terén. Ugyanakkor érezhetően nőtt a lakosság tájékozottsága 1996 és 1997 óta: ismertebbé váltak a magyar lakosság körében az EU tagországai, többen vannak tisztában a közös európai pénz létevel és elnevezésével, és többen tudnak az EU-tagországek állampolgárainak bizonyos jogairól.

Ha az Európai Unióval foglalkozó cikket talál az újságban, akkor a megkérdezettek egyötöde teljes terjedelmében, fele részben elolvassa azt. Az integrációs témájú rádió- és televízióműsorokat többen kísérik figyelemmel: ezeket a válaszolók 27%-a végighallgatja, végignézi, 54%-a pedig legalábbis belehallgat, belenéz.

A média integrációs híradásainak mennyiségét a nagy többség elegendőnek tartja, de kétszer annyi az ilyen tudósításokat keveslők (20%), mint az azokat sokallók (40%) aránya. Az elmúlt években az érintettségérzés kialakulásával párhuzamosan tehát valamelyest növekedett a lakosság információéhsége a magyar csatlakozás kérdéseivel kapcsolatban.

A közvélemény-kutatás teljes anyaga hozzáférhető: az Országgyűlési Könyvtárban, az Országos Széchényi Könyvtárban és a Külügyminisztérium Könyvtárban.

A közvélemény-kutatás eredményeinek legfontosabb pontjai megtalálhatók a kiadott sajtóközleményben az alábbi internetcímen: <http://www.mfa.gov.hu/euanyag/SZI/EU/kvuteg.htm>

Internet-ajánló

A magyarországi Francia Nagykövetség weboldala: <http://www.ambafrance.hu>

A Francia Elnökség weboldala:
<http://www.presidente-europe.fr/pfue/static/acces5.htm>

A Magyar Köztársaságnak az Európai Unió mellé akkreditált képviselője:
<http://sme.belgium.eu.net/~hongrie/>

Az Európai Unió és a turizmus

Az Európai Bizottság új weboldalt nyitott, amelyen információt találhatunk a turizmussal kapcsolatos programokról, alapokról, pénzeszközökről, kezdeményezésekről és közösségi intézkedésekről. Internetcím: http://europa.eu.int/comm/enterprise/sevices/tourism/index_en.htm

„Enlargement Weekly”

Az Európai Bizottság bővítésért felelős főigazgatósága új elektronikus hírlevelet indított *Enlargement Weekly* címmel. A hetente megjelenő anyagban az Európai Unió bővítésének legkülönbözőbb kérdéseiről olvashatunk: a részletes naptár mellett összefoglalásokat találunk az elmúlt időszak eseményeiről, történéseiről, pletykáiról, üzleti ügyekről, s megtalálhatjuk benne a legfrissebb kiadványok, illetve a bővítés brüsszeli felelőseinek listáját is. A hírlevél ingyenesen elérhető a főigazgatóság weboldalán: http://europa.eu.int/comm/enlargement/docs/weekly_arch.htm

Könyvajánló

Az európai integráció alapszerződésai: A Római, a Maastrichti és az Amszterdami Szerződések: hatályos és összehasonlító szöveg / Szerkesztette dr. Fazekas Judit. – [Bp.] : KJK Kerszöv, 2000. – 367 p.

Hiánypótló kötet jelent meg nemrégiben a Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó és a Kerszöv gond-

dozásában. A kötet a hatályos szöveggel magyarul el nem érhető európai uniós alapszerződéseket összehasonlításra alkalmas formában, magyar nyelvre lefordítva közli. Ennek megfelelően tartalmazza a Római Szerződésnek a Maastrichti Szerződéssel, valamint az 1999 májusában hatályba lépett Amszterdami Szerződéssel módosított hatályos szövegét. A könyv „ún. tükrös szerkesztésben mutatja be az Amszterdami Szerződéssel módosított Alapszerződést, mely lehetővé teszi az Olvasó számára a hatályos rendelkezéseknek a korábbi szabályokkal való összehasonlítását”. A kötet lapjain a bal oldalon található a Római Szerződésnek a Maastrichti Szerződéssel módosított szövege, a jobb oldalon pedig az Amszterdami Szerződéssel módosított hatályos szöveg. A kiadvány nemcsak a joghallgatók számára kínál elsődleges segítséget az uniós joganyaghoz, de gyakorló jogászok és az európai integráció iránt érdeklődő bármely szakember haszonnal forgathatja.

A portugál modell / Szilágyi István – Budapest : Osiris Kiadó, 2000. – 153 p. – (Magyarország az Európai Unióban zsebkönyvek) ISBN 963 379 724 1

A Veszprémi Egyetem Európai Tanulmányok Központjának professzora Portugália uniós csatlakozásának történetét dolgozza fel legújabb könyvében. A kötet – mintegy

modellként kínálva Magyarországnak – a csatlakozás folyamata közvetlen előzményeinek, jellegzetességeinek, a csatlakozási folyamatnak, valamint az Európai Unió tagjaként „európaizálódott”, ám jelentős atlanti elkötelezettséggel rendelkező ország 1986 utáni fejlődésének és a kelet-európai bővítés kérdésében elfoglalt álláspontjának elemző bemutatására vállalkozik. A tájékozódást számos függelék segíti: a felhasznált irodalom listája, kronológia, az ország köztársasági elnökeinek és miniszterelnökeinek névsora, a kormányok listája, illetve egy rövidítésjegyzék.

Összeállította: Koreny Ágnes